

RUBRIEK 1: EENGEMAAKTE MARKT, INNOVATIE EN DIGITAAL BELEID
Digitaal Europa Programma

BEVOEGDE ACTOREN BINNEN DE EUROPESE INSTELLINGEN

Europese Commissie	Directoraat-Generaal Communicatienetwerken, inhoud en technologie (DG CONNECT)
Raad van de EU	Raad Telecommunicatie Groep Telecommunicatie en informatiemaatschappij
Europees Parlement	Commissie Industrie, onderzoek en energie

INHOUD

Context van het initiatief	<p>Het programma Digitaal Europa is een centraal element van het alomvattende antwoord van de Commissie op de uitdaging die gepaard gaat met de digitale transformatie en maakt deel uit van het voorstel betreffende het meerjarig financieel kader voor 2021-2027. Het doel is te zorgen voor een financieringsinstrument dat is afgestemd op de operationele vereisten van de capaciteitsopbouw op de door de Europese Raad aangewezen gebieden, en de synergieën daartussen te benutten. Het is een financieringsinstrument voor een brede waaier aan digitale beleidsinitiatieven met een budget van € 9,2 miljard.</p> <p>Het programma 'digitaal Europa' richt zich volgens de Commissie vooral op kennisdiffusie en bewezen technieken, daar waar Horizon Europe zich richt op excellentie in onderzoek en innovatie. 'Digitaal Europa' zal zich richten op de opbouw van grootschalige digitale capaciteit en infrastructuur, daar waar de Connecting Europe Facility zich onder meer richt op de aanleg van fysieke digitale infrastructuur. De programma's zouden elkaar moeten versterken.</p> <p>BRON: EUR-Lex, Rijksoverheid NL</p>
Doelstellingen van het initiatief	<p>Het doel van het programma 'Digitaal Europa' is het ondersteunen van de digitale transformatie van de Europese economie en samenleving. Het programma zal volgens de Commissie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • De digitale capaciteit van Europa versterken door grootschalige uitrol ervan • En de verspreiding en het gebruik van digitale technologie op gebieden van algemeen belang en in de private sector verbeteren <p>BRON: Rijksoverheid NL</p> <p>Het programma heeft de volgende doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het opbouwen en versterken van de capaciteiten van de EU inzake <u>high-performance computing</u> (HPC) en gegevensverwerking, en het wijdverbreide gebruik ervan te waarborgen, zowel op gebieden van algemeen belang zoals

	<p>gezondheid, milieu en veiligheid, als door het bedrijfsleven, en met name door kmo's</p> <ul style="list-style-type: none"> - Het opbouwen en versterken van kerncapaciteiten inzake <u>kunstmatige intelligentie (KI)</u>, waaronder gegevensbronnen en bibliotheken van algoritmen betreffende kunstmatige intelligentie, en het toegankelijk maken daarvan voor alle bedrijven en overheden, alsmede het versterken en bevorderen van de verbindingen tussen bestaande voorzieningen voor het testen van en experimenteren met kunstmatige intelligentie in de lidstaten. - Waarborgen dat de essentiële capaciteiten die nodig zijn om de digitale economie, maatschappij en democratie van de EU aanwezig zijn en toegankelijk zijn voor de overheidssector en het bedrijfsleven van de EU, en het verhogen van het concurrentievermogen van de sector <u>cyberbeveiliging</u> van de EU. - Waarborgen dat de huidige en toekomstige beroepsbevolking gemakkelijk geavanceerde <u>digitale vaardigheden</u>, met name op het gebied van high-performance computing, kunstmatige intelligentie en cyberbeveiliging, kan verwerven door leerlingen, studenten, afgestudeerden en bestaande werknemers de mogelijkheden te geven om die vaardigheden te verwerven en te ontwikkelen, ongeacht waar zij zich bevinden. - Ervoor zorgen dat digitale capaciteiten, met name op het gebied van high-performance computing, kunstmatige intelligentie en cyberbeveiliging optimaal worden gebruikt, in de hele economie, op gebieden van algemeen belang en in de maatschappij, waaronder <u>de uitrol</u> van interoperabele oplossingen op gebieden van algemeen belang, en het vergemakkelijken van de toegang tot technologie en expertise voor alle bedrijven, en met name voor kleine en middelgrote ondernemingen. <p>BRON: EUR-Lex</p>
Beleidsopties	<p>Het programma richt zich op 5 specifieke gebieden:</p> <p><u>1. High performance computing (investeringsbedrag € 2.7 miljard)</u> Het doel is om de capaciteiten voor Europese high performance computing (HPC) en datagedreven onderzoek te versterken en verder uit te bouwen, zodat wetenschap, bedrijven en overheden in Europa en de lidstaten de volledige potentie hiervan kunnen benutten. Dat is onder meer van belang voor vraagstukken op het gebied van gezondheid, klimaatverandering en veiligheid, en voor het gebruik door kmo's. Tevens is dit van belang voor het aantrekken, opleiden en behouden van (onderzoeks)talent. Het programma Digitaal Europa dient dan ook ter ondersteuning en voortzetting van een aantal beleidsinitiatieven voor supercomputing die eerder door de Europese Commissie zijn aangekondigd, met name het Euro HPC-initiatief.</p> <p><u>2. Kunstmatige intelligentie (investeringsbedrag € 2.5 miljard)</u> De Europese Commissie stelt dat AI-technieken van essentieel belang zijn voor de digitale transformatie van het bedrijfsleven en de overheid. Zij wil het gebruik van deze technologie in de EU stimuleren. Daartoe investeert zij in experimenteer- en testfaciliteiten voor AI voor bedrijven</p>

	<p>en overheden met daarbij aandacht voor kmo's. Ook wil de Commissie grote datasets en algoritmen publiek beschikbaar stellen. Het programma 'Digitaal Europa' dient ter ondersteuning en uitvoering van het eerder gepubliceerde Europees beleid voor kunstmatige intelligentie.</p> <p><u>3. Cybersecurity (investeringsbedrag € 2 miljard)</u> De Europese Commissie stelt dat cyberaanvallen complexer worden en de nieuwste technologie bevatten. Dit vraagt om het toepassen van geavanceerdere cybersecurity-oplossingen. De Commissie is van mening dat een Europese aanpak nodig is om voldoende investeringen te realiseren om deze toepassing op te schalen. De Commissie geeft aan geavanceerde cyberfaciliteiten en infrastructuur te willen financieren. Het programma dient ter ondersteuning en uitvoering van het 'cybersecurity package'.</p> <p><u>4. Geavanceerde digitale vaardigheden (investeringsbedrag € 700 miljoen)</u> Het voorgenomen Europese beleid is gericht op het ondersteunen van de ontwikkeling van geavanceerde digitale vaardigheden voor de (toekomstige) beroepsbevolking. Met geavanceerde digitale vaardigheden wordt hier door de Commissie bedoeld digitale vaardigheden voor high performance computing, kunstmatige intelligentie en cybersecurity. De Commissie stelt dat uit onderzoek blijkt dat de kosten voor training de grootste barrière voor om- en bijscholing zijn. Het moet daarom financieel aantrekkelijker gemaakt worden. De Commissie stelt middelen beschikbaar voor on-the-job-training, kortlopende, gespecialiseerde trainingen en meerjarige opleidingen.</p> <p><u>5. Uitrol, optimaal gebruik van digitale technologie en interoperabiliteit (investeringsbedrag € 1.3 miljard)</u> De Commissie stelt voor het gebruik van digitale technieken door onder andere bedrijven te stimuleren. Hierbij is speciale aandacht voor kmo's. De Commissie richt een netwerk van digitale innovatiehubs in. Deze hubs hebben als taak om digitale transformatie diensten (inclusief test en experimenteerfaciliteiten) te leveren, expertise en kennis over te dragen aan bedrijfsleven en overheid en thematische diensten rondom de genoemde prioriteiten te verlenen. Zij wil starten met minimaal één hub per lidstaat en afhankelijk van budget deze uit te breiden op basis van een open en competitief proces zodat er een zo groot mogelijke geografische spreiding van hubs is, evenredig verdeeld naar het aantal inwoners van een lidstaat. De hubs krijgen subsidie om specifieke taken uit te voeren en zullen ook bevoegd worden om zelf financiële steun te verlenen. Verder stelt de commissie voor werk te maken van het moderniseren van de overheid en publieke sector (o.a. zorg, onderwijs en cultuur) via digitale middelen. Daarbij wordt budget gereserveerd voor de interoperabiliteit van digitale overheidstoepassingen (194 miljoen).</p> <p>BRON: Rijksoverheid NL</p>
Verwachte effecten van het initiatief	Zie hierboven.
Soort initiatief	Wetgevend initiatief (gekwalificeerde meerderheid, met medebeslissing van het Europees Parlement)

Verdragsartikel	Art.172 VWEU en 173(3) VWEU
EU-regelgeving	Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het Programma Digitaal Europa voor de periode 2021-2027

TIMING

Verwachte publicatie voorstel	Het voorstel werd op 6 juni 2018 gepubliceerd.
Behandelend Voorzitterschap	Oostenrijk, Roemenië, Finland

CONSULTATIE DOOR DE EUROPESE COMMISSIE OVER HET INITIATIEF

Openbare raadpleging	Informatie nog niet beschikbaar.
Routekaart	Informatie nog niet beschikbaar.
Aanvangseffectbeoordeling	Informatie nog niet beschikbaar.
Voorstel van regelgeving en effectbeoordeling	Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot vaststelling van het Programma Digitaal Europa voor de periode 2021-2027 Effectbeoordeling

BEVOEGDE ACTOREN BINNEN VLAANDEREN

Trekkend minister	Philippe Muyters, Vlaams minister van Werk, Economie, Innovatie en Sport
Trekkend beleidsdomein	Beleidsdomein Economie, Wetenschap en Innovatie Departement Economie, Wetenschap en Innovatie
Betrokken ministers	Liesbeth Homans, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Inburgering, Wonen, Gelijke Kansen en armoedebestrijding Hilde Crevits, Viceminister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Onderwijs Sven Gatz, minister van Cultuur, Media, Jeugd en Brussel Geert Bourgeois, Minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed
Betrokken beleidsdomeinen	Beleidsdomein Kanselarij en Bestuur Beleidsdomein Werk en Sociale Economie Beleidsdomein Onderwijs en Vorming Beleidsdomein Cultuur, Jeugd, Sport en Media Beleidsdomein internationaal Vlaanderen

VLAAMSE ANALYSE VAN HET VOORSTEL

Juridisch

Vlaamse bevoegdheid	Vooreerst een algemene opmerking: De Vlaamse bevoegdheidsinschatting kan pas grondig opgesteld worden, indien de in de verordening genoemde operationele doelstellingen (art. 4 t.e.m. art. 8) bij de onderhandelingen nader zijn toegelicht of worden uitgewerkt. High Performance Computing (HPC) Art. 6, VI, 1° BWHI : het economisch beleid
---------------------	---

Art. 6bis, §1 BWHI: De Gemeenschappen en de Gewesten zijn bevoegd voor het wetenschappelijk onderzoek in het raam van hun respectieve bevoegdheden, met inbegrip van het onderzoek ter uitvoering van internationale of supranationale overeenkomsten of akten;

Kunstmatige intelligentie

Art. 6bis, §1 BWHI: De Gemeenschappen en de Gewesten zijn bevoegd voor het wetenschappelijk onderzoek in het raam van hun respectieve bevoegdheden, met inbegrip van het onderzoek ter uitvoering van internationale of supranationale overeenkomsten of akten;

Art. 6, VI, 1° BWHI : het economisch beleid

Art. 6, VIII, 1° BWHI: de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de provinciale en gemeentelijke instellingen en van de bovengemeentelijke besturen, ...

Cybersecurity

Art. 6bis, §1 BWHI: De Gemeenschappen en de Gewesten zijn bevoegd voor het wetenschappelijk onderzoek in het raam van hun respectieve bevoegdheden, met inbegrip van het onderzoek ter uitvoering van internationale of supranationale overeenkomsten of akten;

Art. 6, VI, 1° BWHI : het economisch beleid

Geavanceerde digitale vaardigheden

Art. 4, 12° BWHI: de post- en parascolaire vorming;

Art. 4, 14° BWHI: de intellectuele, morele en sociale vorming

Art. 4, 16° BWHI: de beroepsomscholing en -bijscholing, met uitzondering van de regeling van de tegemoetkoming in de uitgaven inherent aan de selectie, de beroepsopleiding en de nieuwe installatie van het personeel door een werkgever in dienst genomen met het oog op de oprichting van een onderneming, de uitbreiding of de overschakeling van zijn onderneming.

Art. 4, 17° BWHI: de stelsels van alternerend leren, waarin een praktijkopleiding op de werkvloer op alternerende wijze wordt aangevuld met een opleiding in een onderwijs- of opleidingsinstelling.

Uitrol, optimaal gebruik van digitale technologie en interoperabiliteit

Art. 6, VIII, 1° BWHI: de samenstelling, organisatie, bevoegdheid en werking van de provinciale en gemeentelijke instellingen en van de bovengemeentelijke besturen, ...

Art. 6, VI, 1° BWHI : het economisch beleid

	Art. 4, 13° BWHI: de artistieke vorming
Vlaamse rechtsinstrumenten	<p>Vooralsnog valt niet te verwachten dat dit programma gevolgen zal hebben voor Vlaamse regelgeving.</p> <p>Dit kan evenwel pas met zekerheid worden beoordeeld, zodra de in de verordening genoemde operationele doestellingen bij de onderhandelingen nader zijn toegelicht of worden uitgewerkt.</p> <p>Met de verordening worden ook digitale innovatiehubs voorzien. Deze hubs zijn ingevolge het voorstel bevoegd financiële steun aan derden te verlenen. Bij de uitwerking zal moeten worden bekeken in hoeverre dit onderdeel raakt aan het bestuursrecht.</p>

Beleidsmatig

Huidig beleid	<p>Europa kent vandaag reeds diverse beleidsacties rond digitale thema's, o.a. in Horizon Europa. Door de nieuwe technologische evoluties en de inspanningen van o.a. de Verenigde Staten en China is het noodzakelijk om verdere actie te ondernemen. Vooral om onze capaciteitsbouw en de disseminatie naar het bredere maatschappelijke en economische weefsel te verhogen. Het is dat doel dat centraal staat in het nieuwe Digitaal Europa Programma.</p> <p>Algemeen kan opgemerkt worden dat Vlaanderen de ambitie heeft om tot de digitale koplopers in Europa te behoren, in de domeinen waar ook de Europese commissie sterk op inzet.</p> <p><u>High Performance Computing (HPC)</u> High Performance Computing wordt in Vlaanderen volledig gefinancierd en beheerd binnen het wetenschappelijk onderzoek. Het VSC (Vlaams Supercomputing Centrum) is een virtuele organisatie waarin de 5 Vlaamse associaties van universiteiten en hogescholen de krachten bundelen voor HPC-infrastructuur. Het VSC biedt ook ondersteuning aan academici en bedrijven. Het VSC wordt tot op heden ad hoc gefinancierd op basis van projecten. Europa dringt er op aan dat ook overheden actief de mogelijkheden van HPC gaan integreren. Deze pijler komt binnen het VSC nu niet aan bod. De "EuroHPC Joint Undertaking" is ontworpen met als doel de verschillende stakeholders (onderzoek, bedrijfsleven, overheden en burgers) hun rol voluit te laten spelen en anticipeert op het feit dat HPC zal evolueren naar een "standaard component" in het complexe ICT landschap van de toekomst.</p> <p><u>Kunstmatige intelligentie</u> AI brengt vele kansen om maatschappelijke vraagstukken te beantwoorden. Vlaanderen beschikt door zijn sterke wetenschappelijke en industriële kennisbasis over een goede uitgangspositie om AI-onderzoek te verrichten en toepassingen te ontwikkelen. Het Vlaamse beleid heeft dan ook de ambitie om hier vanuit de eigen sterktes op in te zetten en AI verder in te bedden in het Vlaams economisch weefsel om zo tot een echt AI-ecosysteem te kunnen komen.</p> <p>Het belang van (multidisciplinair) onderzoek doorheen de hele kennisketen en vooral de disseminatie ervan staat hoog op de agenda, en</p>
---------------	---

	<p>aligneert met de prioriteiten/visie die de Europese Commissie hieromtrent uitzet.</p> <p><u>Cybersecurity</u> Cybersecurity is essentieel in een digitale en data-intensieve economie en samenleving. Het zijn fundamentele, evenals randvoorwaarden, voor de Europese concurrentiepositie en voor de acceptatie en het gebruik van digitale middelen door burgers, bedrijven en overheden. Vlaanderen beschikt over academisch onderzoek op wereldniveau (zeker wat betreft cryptografie) en zet recent stappen om ook de vertaling naar het bedrijfsleven te verbeteren.</p> <p>De sterkere rekenkracht (in toekomst richting kwantum-computing) maakt dat er in deze digitale tijden alsmear grotere cybersecurity-vereisten en mogelijkheden zijn. Onze academische sterkte zal in dit verband een welgekomen asset zijn.</p> <p>Het huidig beleid omtrent cybersecurity is voornamelijk federale materie die een cybersecurity coalition op de been heeft gebracht en de eigen cybercapaciteiten in de veiligheidsdiensten heeft versterkt. Vlaanderen onderzoekt momenteel welke beleidsmaatregelen genomen kunnen worden om in te zetten op dit belangrijke domein.</p> <p><u>Geavanceerde digitale vaardigheden</u> Een van de belangrijkste uitdagingen is het vergroten van het aantal ICT'ers en digitale vaardigheden van de huidige beroepsbevolking, waar we zien dat deze vandaag ontoereikend zijn.</p> <p>Het Vlaams beleid zet daarom sterk in op 'STEM'-opleidingen om de interesse voor technologische opleidingen te vergroten. .</p> <p><u>Uitrol, optimaal gebruik van digitale technologie en interoperabiliteit</u> De uitrol van digitale technologie is een prioriteit in Vlaanderen, zowel wat betreft publiek gerelateerde dienstverlening, als de diffusie naar het bredere ondernemersveld in het kader van bijvoorbeeld de Vlaamse Transitie 'Industrie 4.0'. De Vlaamse overheid neemt initiatieven zoals 'e-procurement' of onderzoekt hoe het AI-gerelateerde toepassingen kan implementeren. Zo heeft Vlaanderen een eigen AI Programma Manager die in samenwerking met het ondernemersveld kijkt welke AI toepassingen in Vlaamse overheid kunnen worden uitgerold.</p>
Vlaamse context van het initiatief	<p><u>High Performance Computing (HPC)</u> De problemen en mogelijke oplossingen aligneren met de voorstellen en ambities van de Europese Commissie. De EuroHPC Joint Undertaking kan gezien worden als een referentiekader voor de planning en uitrol van de nodige supercomputer capaciteit en de zeer noodzakelijke ontwikkeling van kennis en vaardigheden om HPC van een eerder geïsoleerd gebruik binnen academia en high tech bedrijven veel bredere ingang te doen vinden.</p> <p>Vlaanderen kan gebruik maken van de Europese initiatieven om het niveau van HPC kennis en de vaardigheden sterker te gaan ontwikkelen</p>

	<p>om de omslag naar “computational” in verschillende sectoren mogelijk te maken.</p> <p><u>Kunstmatige intelligentie</u> De Vlaamse context, ligt in lijn met de problemen die de Europese Commissie onderkent, met name de nood aan meer digitale vaardigheden, sterk onderzoek en de nood aan valorisatie en disseminatie om tot een echt ecosysteem te kunnen komen waarin AI-toepassingen hun weg vinden naar ondernemingen en hun processen en producten.</p> <p>Vlaanderen werkt aan mogelijke initiatieven om dit ecosysteem in Vlaanderen te versterken, vertrekkend vanuit de bestaande sterktes en een bottum-up benadering vanuit de relevante actoren.</p> <p><u>Cybersecurity</u> De Vlaamse context, ligt in lijn met de problemen die de Europese Commissie onderkent, met name de nood aan meer digitale vaardigheden, sterk onderzoek en de nood aan valorisatie en disseminatie om tot een echt ecosysteem te kunnen komen.</p> <p>Voor dit ecosysteem kunnen we vertrekken vanuit een sterke academische setting, die weliswaar ook te maken heeft met opkomende buitenlandse competitie. De waakzaamheid en take-up van dit alles in het Vlaamse bedrijfsleven wordt echter als een pijnpunt ervaren en vormt een belangrijke beleidsmatige uitdaging.</p> <p>Vlaanderen werkt daarom aan mogelijke initiatieven om dit ecosysteem in Vlaanderen te versterken, vertrekkend vanuit de bestaande sterktes en een bottum-up benadering vanuit de relevante actoren.</p> <p><u>Geavanceerde digitale vaardigheden</u> Het initiatief spreekt van werknemers, studenten, afgestudeerden de mogelijkheden te geven om deze vaardigheden te verwerven en te ontwikkelen. Waar het huidig beleid de noodzaak hiervan laat zien, is de operationalisering van dit onderdeel van het DEP redelijk vaag en blijven hieromtrent vragen bestaan.</p> <p><u>Uitrol, optimaal gebruik van digitale technologie en interoperabiliteit</u> Het initiatief aligneert met de Vlaamse opstelling. Vlaanderen beschikt over sterke ‘digital innovation hubs’ en actoren actief in dit veld. Deze hubs verder versterken kan cruciaal zijn om de uitrol en het optimaal gebruik verder ingang te doen vinden in het economisch weefsel dat vele kleine en middelgrote ondernemingen kenmerkt.</p>
<p>Relevantie EU-doelstellingen voor Vlaanderen</p>	<p><u>High Performance Computing (HPC)</u> De mate waarmee de inzet van grote rekenkracht bepalend zal worden voor de economische slagkracht en de efficiëntie en effectiviteit binnen tal van maatschappelijke domeinen (gezondheid, milieu, transport, veiligheid,...) is, zij het dan op verschillende orde van grootte relevant voor de doelstellingen van zowel de EU als Vlaanderen. De Europese aanpak beoogt, vanuit het standpunt van de gebruikers volledige virtualisering van de infrastructuurlaag. Deze aanpak geeft Vlaanderen</p>

	<p>de opportuniteit haar infrastructuur in de Europese in te bedden waardoor alle gebruikers in Vlaanderen, in functie van de concrete noden, diensten kunnen afnemen over de hele HPC schaal (Tier-0 tot Tier-2).</p> <p><u>Kunstmatige intelligentie</u> De EU-doelstellingen zijn relevant voor Vlaanderen. De hoeveelheid data is een bepalende factor in de ontwikkeling van artificiële intelligentie. Als kleine regio is het daarom een toegevoegde waarde wanneer – weliswaar in beveiligde en voor kleine lidstaten voldoende gewaarborgde omgeving – data op Europese schaal worden samengebracht. Zeker in een markt die gedomineerd wordt door de VS en China. Daarenboven kiest de Europese Commissie voor een aanpak waarin disseminatie een centraal punt is, met de ambitie om tot test- en faciliteerruimtes in iedere lidstaat te komen. Iets dat ook voor Vlaanderen relevant is. Net zoals de ethische component waarmee Europa zich wereldwijd wil onderscheiden en het de gedragenheid van technologische vooruitgang ten aanzien van de burgers tracht te bewaken.</p> <p><u>Cybersecurity</u> De uitdagingen en evoluties aangaande cybersecurity zijn voor vele lidstaten dezelfde. Zoals eerder aangehaald is de steeds grotere rekenkracht een belangrijke verklaring, net zoals de take-up door het bedrijfsleven een blijvend aandachtspunt is.</p> <p>Het eerste maakt echter deel uit van een internationale onderzoekscompetitie en is ook gelinkt aan Horizon, het tweede is vanzelfsprekend meer lokaal gebonden materie en verdient de focus vanuit DEP, gezien dit pijnpunt ook bleek uit de studie.</p> <p><u>Geavanceerde digitale vaardigheden</u> De doelstellingen en bredere context spelen sterk in op de noden, maar dit onderdeel blijft vaag waardoor het moeilijk is om de concrete relevantie en uitwerking te beoordelen. Naarmate dit in de komende weken en maanden duidelijk wordt, zal de specifieke relevantie naar voor komen.</p> <p>Algemeen, gesproken speelt dit echter in grote mate in op die situatie die we vandaag de dag ook in Vlaanderen ervaren.</p> <p><u>Uitrol, optimaal gebruik van digitale technologie en interoperabiliteit</u> De doelstellingen die in dit onderdeel zijn opgesomd zijn alleen zeer relevant voor een kennisregio als Vlaanderen met de ambitie om tot de digitale koplopers te behoren. Niettegenstaande verdienen bepaalde elementen verdere uitwerking waardoor op een later moment een volledig beeld kan gevormd worden.</p>
Geschiktheid van de beleidsopties voor Vlaanderen	<p><u>High Performance Computing (HPC)</u> Binnen het voorstellen van de Europese Commissie rondom HPC zijn er weinig elementen die technisch of politiek problematisch zouden zijn.</p>

	<p>Vlaanderen kan, indien het dit wenst, binnen de Belgische context participeren in de EuroHPC Joint Undertaking.</p> <p>Aandacht is evenwel vereist voor het netwerken van de digitale competentiecentra. In het voorstel van de Commissie wordt uitdrukkelijk gesteld dat dit netwerk één competentiecentrum per lidstaat omvat, dat gekoppeld wordt aan het nationale supercomputercentrum. Dit strookt niet met het federale karakter van België.</p> <p><u>Kunstmatige intelligentie</u> De beleidsopties zijn van die aard dat deze niet problematisch zouden mogen zijn, al hangt dit verder af van de concretisering van verschillende voorstellen en pistes.</p> <p>Wel dringt zich een verdere verduidelijking op in de rol en praktische uitwerking van de Digital Innovation Hub, zowel wat betreft het selectieproces, de kwantiteit, de geografische spreiding als het beoogde doelpubliek. Het is belangrijk dat deze hubs voorbij de klassieke gebruikers gaan en focussen op de diffusie naar het bredere maatschappelijke veld.</p> <p><u>Cybersecurity</u> De beleidsopties zijn van die aard dat deze niet problematisch zouden mogen zijn, al hangt dit verder af van de concretisering van verschillende voorstellen en pistes. Het is tevens belangrijk dat de acties en voorstellen aan concreetheid winnen in de komende maanden, dan vooral in het concept van de competence centers.</p> <p><u>Geavanceerde digitale vaardigheden</u> Over het algemeen mag verwacht worden dat er geen technische en andere problemen zouden zijn, maar dit onderdeel blijft vaag waardoor het moeilijk is om de concrete beleidsopties te beoordelen. Naarmate dit in de komende weken en maanden duidelijk wordt, zal de beter kunnen worden ingeschat.</p> <p><u>Uitrol, optimaal gebruik van digitale technologie en interoperabiliteit</u> Gegeven de doelstellingen hiervan deels richting de overheid kijken om zelf de lead te nemen in eGovernment en richting sterke 'digital innovation hubs' kijken, lijkt Vlaanderen over sterke troeven te beschikken om hierop te kunnen inspelen. Met de nuance dat verdere concretisering noodzakelijk is om een volledig beeld te verwerven.</p>
<p>Verwachte effecten van het initiatief in Vlaanderen</p>	<p><u>High Performance Computing (HPC)</u> Macro-economische studies tonen aanzienlijke financiële en maatschappelijke ROI's maar zijn niet direct te transponeren naar Vlaanderen.</p> <p>Deelname aan EuroHPC, op een voldoende schaal om impact te garanderen kan er voor zorgen dat het bestaande en excellente onderzoek, zowel naar als met HPC zich adequaat kan ontwikkelen. EuroHPC kan een hefboom zijn om HPC veel breder toe te passen en onderzoek, ondernemingen en overheden mee de vruchten te laten plukken van de onmiskenbare trend naar toenemende computational</p>

	<p>science., ontwikkeling in silica, big data analyse, complexe forecasting, etc.</p> <p><u>Kunstmatige intelligentie</u> De digitalisering wordt gezien als een belangrijke motor om de productiviteitsgroei aan te zwengelen en onze economie verder te laten inspelen op de vierde industriële revolutie. Kunstmatige intelligentie zal hierbij een belangrijk speerpunt vormen, gezien de wereldwijde evoluties.</p> <p>Een open economie heeft daarom baat om hierop innovatief in te spelen en te kijken hoe we ons economisch weefsel hiervan kunnen laten mee profiteren. De initiatieven van de Europese Commissie kunnen helpen bijvoorbeeld de disseminatie en ontwikkelingen van kunstmatige intelligentie te vergemakkelijken, zeker gezien de schaalvoordelen die Europa biedt in deze materies.</p> <p><u>Cybersecurity</u> Het is moeilijk in te schatten wat de concrete gevolgen zullen zijn. De plannen roepen echter op tot een 'competence center', dus het is niet ondenkbeeldig dat dit in Vlaanderen ook op de een of andere manier vorm zal krijgen, van waaruit ook de diffusie mee naar burgers en ondernemingen kan worden georganiseerd. Het is belangrijk dat het creëren van awareness en het faciliteren van bijvoorbeeld opleidingen niet focust op</p> <p><u>Geavanceerde digitale vaardigheden</u> Gegeven de ambitie zou het tekort aan it-profielen en vaardigheden moeten verminderen, maar het is momenteel te vroeg om hierover uitspraken te formuleren.</p> <p><u>Uitrol, optimaal gebruik van digitale technologie en interoperabiliteit</u> De doelstellingen zijn relevant, Vlaanderen lijkt over sterke troeven te kunnen beschikken en dus mogen we veronderstellen dat de deze maatregelen een gunstig effect zullen ressorteren.</p>
--	---

BETROKKENHEID VAN DE VLAAMSE BELANGHEBBENDEN

<p>Vlaamse belanghebbenden</p>	<p>Dit is breed gezien de verschillende elementen die aan bod komen in het Digitaal Europa Programma. Een exhaustieve lijst is daarom niet voorhanden. In de komende periode zal er verder geconsulteerd worden, ook op het oog van de verdere concretisering van de plannen en opmerkingen die we in het consulteringsproces mogen uiten.</p> <p>Het Digitaal Europa Programma is volledig nieuw, waardoor in tegenstelling tot Horizon Europa grotendeels van nul moet begonnen worden.</p> <p>Relevante belanghebbenden zijn onder andere de strategische onderzoekscentra, it-gerelateerde organisaties zoals Agoria, speerpuntclusters, maar ook andere organisaties zoals onderwijs en arbeidsmarktgerelateerde instellingen.</p>
--------------------------------	---

Consultatie van de Vlaamse belanghebbenden	Eerst en vooral is er binnen de Vlaamse overheid input gewonnen. Naar de externe belanghebbende loopt dit proces nog. Er is een email-lijst in de maak waarin we de belanghebbenden informeren over het programma en hen input vragen. Bepaalde input is al bekend en verwerkt. Dit zal verder gezet worden met het oog op intra-Belgische coördinatie en standpuntbepaling (waar momenteel nog geen volledig zicht op is).
Door de Vlaamse belanghebbenden verwachte effecten	Eerst en vooral worden de prioriteiten positief onthaald. Het belang van een sterke Europese digitale agenda wordt onderschreven. Men verwacht dat dit programma in het algemeen aan concreetheid wint, positieve effecten zal ressorteren en mits de voorziene budgettaire impulsen ook voor Vlaanderen extra hefboomen kan creëren.

EERSTE VLAAMSE STANDPUNTBEPALING

High Performance Computing (HPC)

Het Europees voorstel bevat beloftevolle elementen die we van nabij zullen opvolgen. Het is momenteel echter te vroeg om concrete engagementen te nemen met betrekking tot EuroHPC.

Kunstmatige intelligentie

Het is belangrijk dat kunstmatige intelligentie hoog op de Europese agenda staat. De strategische keuzes die de Europese Commissie maakt, worden door Vlaanderen als erg waardevol beschouwd en kunnen aligneren met de op stapel staande Vlaamse plannen. Tegelijk dienen nog een aantal Europese pistes en voorstellen te worden verduidelijkt om bestaande onduidelijkheden weg te werken.

Cybersecurity

Cybersecurity is essentieel om de betrouwbaarheid van onze toepassingen naar burgers en ondernemingen te waarborgen. De voorstellen van de Europese Commissie bevatten veel bouwstenen die kunnen bijdragen aan de valorisatie en toepassing van geavanceerde cybersecurityoplossingen. Vanuit Vlaanderen beschikken we over sterke troeven die hieraan kunnen meewerken en biedt het een richting waarop Vlaanderen haar plannen kan aligneren ten gunste van een breder gebruik in het Vlaams economisch weefsel.

Geavanceerde digitale vaardigheden

Het stimuleren en ontwikkelen van digitale vaardigheden – ook en vooral in de gerelateerde gebieden van kunstmatige intelligentie en cybersecurity – is een positieve zaak die vanuit Vlaanderen alleen maar kan aangemoedigd worden, zeker gezien de arbeidsmarktkrapte die ook wat betreft deze profielen sterk speelt. Het is positief dat de Europese Commissie dit onderschrijft en acties wenst te ondernemen.

Het is belangrijk om de focus niet enkel te leggen op IT-professionelen, maar breder te gaan om een zo maximaal mogelijke up-take te realiseren van digitale vaardigheden. Het belang van cross- en multidisciplinariteit stijgt immers.

Uitrol, optimaal gebruik van digitale technologie en interoperabiliteit

Vlaanderen staat positief ten opzichte van de hierin opgenomen bepalingen, maar heeft vragen o.a. over de rol van de digital innovation hubs.

REACTIE VANUIT VLAANDEREN OP DE EUROPESE CONSULTATIE

Openbare raadpleging, routekaart, aanvangseffectbeoordeling en/of effectbeoordeling	Er werd geen specifieke openbare raadpleging georganiseerd omtrent het ganse programma. De thema's van het programma kwamen wel aan bod in algemene bevestigingen over fondsen onder het volgende meerjarig financieel kader. Er werd wel een specifieke raadpleging georganiseerd inzake EuroHPC: https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/targeted-consultation-high-performance-computing-initiative-europe
---	--

EERSTE SUBSIDIARITEITSINSCHATTING

1. *Bevoegdheid van de Europese Unie*

De EU heeft de bevoegdheid om op te treden op dit terrein. Het voorstel richt zich op het concurrentievermogen van de Europese industrie, zoals in art 173, lid 3, VWEU verwoord, en tevens op digitale Europese infrastructuur en digitale transformatie van gebieden van algemeen belang, waar artikel 172 betrekking op heeft, als bedoeld in artikel 170 VWEU. Er is sprake van een aanvullende bevoegdheid van de Unie ten aanzien van industriebeleid (artikel 6 onder b VWEU).

2. *Evaluatie van de subsidiariteitstoets van de Europese Commissie*

De Europese Commissie heeft reeds een (initiële) subsidiariteitstoets uitgevoerd, zie pagina 9 in de volgende link:

https://eur-lex.europa.eu/resource.html?uri=cellar:321918fd-6af4-11e8-9483-01aa75ed71a1.0023.02/DOC_1&format=PDF

De Europese Commissie argumenteert hierin voldoende de meerwaarde van haar optreden.

3. *Eerste subsidiariteitsinschatting*

a. Noodzakelijkheidstest

In een context van internationale concurrentie en de forse overheidssteun in China, VS, Japan en Canada voor digitale ontwikkelingen is het van groot belang dat er een gecoördineerde aanpak wordt voorzien om ervoor te zorgen dat de EU bij de koplopers komt en blijft. Dit doel kan onvoldoende door de lidstaten op regionaal, lokaal of federaal niveau worden bereikt, daarom is er een EU-aanpak nodig.

De schaal van de middelen die nodig zijn om bijvoorbeeld een HPC-infrastructuur van wereldniveau te realiseren overstijgt het niveau dat individuele lidstaten kunnen opbrengen. Europese investeringen bieden meerwaarde om focus en bundeling van krachten op Europees niveau te realiseren, versnippering en duplicatie van inspanningen te voorkomen en grensoverschrijdende samenwerking te stimuleren.

b. EU-meerwaarde test

Het voorstel doorstaat waarschijnlijk de subsidiariteitstoets.

Wetenschappelijke en data- onderzoeksinfrastructuren, cybersecurity, investeringen in doorbraaktechnologieën zoals kunstmatige intelligentie zijn immers grensoverschrijdende ontwikkelingen die een Europese aanpak rechtvaardigen. Door op Europees niveau optimale randvoorwaarden te creëren kan het potentieel van de Europese digitale economie verder ontsloten worden.

Voor Vlaanderen wordt het EU-beleid en -investeringen in onderzoek en innovatie als een aanvulling beschouwd op het Vlaams beleid.